

אלו טרפות פרק שלישי הולין

רפד א ב ג מ"י פ"ג
מהלכות מאכלות
אסורות ה' י טו טז
טו"ע י"ז ס"י פד טע"ג
ד:
רפה ד ה ו מ"י טס
הלכה ז ועיין
בשגות ונמ"מ טו"ע טס
טע"ג טז:

רבינו גרשום

קישות שהתליע באביה.
כלומר במחובר (כלומר)
כל זמן שהוא עומד
על האילן אסור דאמר:
מן הארץ שרץ לקישות:
שבכלוסין. מניי קישות:
מאי לאו אידי ואידי
בפרי. הא דאיתלע באביה
אמרי מפירא בבלא ומקום
רבייתא היא: ולא קשיא.
הא דאיתלע פירא גופיה
מותר הא דאיתלע אילנא
גופיה אסור: פירשה ומתה
מהו. כלומר התולעת
שבפרי פירשה ממקום
רבייתא ולא שרצה ומתה
מהו מי אמרי כיון דלא
הא שרצה על הארץ אלא
או דלמא כיון שפירשה
מקצתה אסור: לאורי
העולם מהו. כלומר דלא
שרצה על הארץ מותרת או
דלמא כיון שפירשה אסור:
פירשה לגג המרה מהו.
לא שרצה על הארץ אלא
לפרי עצמה פירשה: לגג
גרעינתה מהו (6). שרצה
על הארץ: קוקיאני. תולעי
הראש: אתא שחיט ושורא
ליה גרסי. כלומר לבהמה
את החיפושית. מין שרץ:
ר' יוסי בן דורמסקית
[אומר] ליתן דג טהור
כו: אבלע לי. דכוורי:

הדרן עלך אלו טרפות

(6) נראה דל"ל א"י הוה כמו
דשלה על הארץ כל לא.

דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים. מכאן מדקדק ר"ת
ורבינו נתנאל ורבי"א דלון הלכה כשמואל דאמר קישות
שהתליעה באביה אסורה ובהלכות גדולות ובשאלמות (9) דרב אחאי
פוסק כשמואל מדאמר רב פפא לעיל בפירקין (79 נה). ש"מ מדרב
הוגא הא דאמר שמואל קישות
שהתליעה באביה אסורה הני תמרי
דכדא בטר תריסק ירחי שרי אע"פ
שהש"ס עושה כאן דיוק מן הצרייתא
דלא כשמואל היינו לכאורה אבל
לשמואל נמי יש ליישב ולפרש דתולעת
שבעיקרי ויתים היינו שזייתים בעודן
מחוצרין בעיקרן ומיהו אפי' לשמואל
אין לאסור אותן פולין שקורין פוא"ש
בלע"ז ומינאי שקורין שאו"ש
כשנמצאין בתוכן כגון יבחושין ובתחלת
תולדות של יבחושין הקליפה משחרת
מחוצן וכשמסירין הקליפה נשארים
היבחושין תחתיה אין לאוסרן ולא
מתמרי משום שרץ השורץ על הארץ
כל זמן שלא ריחשה וגם צנוטרים פי'
לעיל גזי קישות שהתליעה באביה
אסורה כיון דמהלכת בתולעת שרץ
הקישות והיא מחוצרת בקרקע הו"א
כמהלכת על גזי קרקע:

קוקיאני אסירי. פי' הקונוטרס

תולעים שצנכד ושצריאה
וקשיא לר"ת דלאידך לישנא דשרי
תקשי ליה מצרייתא דצמון דואת
נבלתם תסקו לרבות דניס שצנהמה
אע"ג דמינה קא גדלי אלא אומר ר"ת
דבדגים איירי הכא והא דאמר כי ניס
עיל ליה צאוקיא אשכחן דגים כי
האי גוונא צפ' המוכר את הספינה
(3"3 דף עג): דלמנ רבה צר צר חנה
חזינא ההוא כוורא דיתנה ועיילא ליה
טינא צאוקייה: **לרבות** דרנים
שבבהמה. ופי' ומיפוק ליה דאסירי
מניי דהוה אשחטס הבהמה ומנא
בה דמות יונה דאסירא (1) משום
דליתיה לא צפרסה ולא צפרסות
ויש לומר דשאני עוצר משום דמקרא
דוכל בהמה אישתרי וליה ליה למשרי
אלא היכא דאיכא פרסות דצקרא
דוכל בהמה כתיב פרסה אבל דרנים
שצנהמה נצראין מן הצצר ענמה
והוה אמרינן דחשיצי כצצר ולא
דמי לחותך מן הטחול ומן הכליות
דהתם איכא חסרון ואסירי לקמן
(טט). מנאותה שלמה ולא חסרה אבל
הכא לא נחסר דבר:

הדרן עלך אלו טרפות

באביה אסורה משום י' השרץ השורץ על
הארץ לימא מסייע ליה דתני חדא על הארץ
ל"הוציא את הזיוין שבעדשים ואת היתושים
שבכלים ותולעת שבתמרים ושברוגרות
ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ
לרבות תולעת שבעיקרי ויתים ושבעיקרי
גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא
באביה והא שלא באביה לא אידי ואידי
באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא
גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים
ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה
ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם מהו
יתיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג
גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו יתיקו
אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר (7) גאווה
אפיקי מגנים (8) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

הדרן עלך אלו טרפות

באביה אסורה משום י' השרץ השורץ על
הארץ לימא מסייע ליה דתני חדא על הארץ
ל"הוציא את הזיוין שבעדשים ואת היתושים
שבכלים ותולעת שבתמרים ושברוגרות
ותניא אידך כל השרץ השורץ על הארץ
לרבות תולעת שבעיקרי ויתים ושבעיקרי
גפנים מאי לאו אידי ואידי בפירא והא
באביה והא שלא באביה לא אידי ואידי
באביה ולא קשיא הא בפירא הא באילנא
גופא דיקא נמי דקתני תולעת שבעיקרי ויתים
ושבעיקרי גפנים ש"מ בעי רב יוסף פרשה
ומתה מהו מקצתה מהו לאויר העולם מהו
יתיקו בעי רב אשי לגג תמרה מהו לגג
גרעינתה מהו מתמרה לתמרה מהו יתיקו
אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר (7) גאווה
אפיקי מגנים (8) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:
הדרן עלך אלו טרפות

הדרן עלך אלו טרפות

אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר (7) גאווה
אפיקי מגנים (8) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

הדרן עלך אלו טרפות

אמר רב ששת בריה דרב אידי קוקיאני אסירי
מאי טעמא מעלמא אתו מתקף לה רב אשי
אי מעלמא אתו לישתכחו דרך בית הריעי
איכא דאמרי אמר רב שישא בריה דרב אידי
קוקיאני שרו מאי טעמא מיניה גבלי אמר רב
אשי פשיטא דאי מעלמא קא אתו לישתכחו
דרך בית הריעי והלכתא י' קוקיאני אסירי
מ"ט מינא ניים ועיילי ליה באוסייה תולעים
הדרני דבשרא אסירי י' דכוורי שריין אמר לה
רבינא לאימיה אבלע לי ואנא איכול א"ל רב
משרשיא בריה דרב אחא לרבינא מאי שנא
מהא דתניא (2) ואת נבלתם תשקצו לרבות את
הדרנים שבבהמה א"ל הכי השתא בהמה
בשחיטה הוא דמשתריא והני מדלא קא
מהניא להו שחיטה באיסורייהו קיימן אבל
דגים באסיפה בעלמא מישתרי והני כי קא
גבלי בהיתרא קא גבלי ת"ר (3) הולך על גחון
זה נחש כל לרבות השילשול ואת הדומה
לשילשול על ארבע זה עקרב כל הולך לרבות
את החיפושית ואת הדומה לחיפושית מרבה
רגלים זה נדל עד כל לרבות את הדומה ואת
הדומה לדומה תניא ר' יוסי בן דורמסקית
אומר (6) ליתן דג טהור הוא שנאמר (7) גאווה
אפיקי מגנים (8) תחתיו הדודי חרש אפיקי
מגנים אלו קשקשים שבו תחתיו הדודי חרש
אלו סנפירין שפורח בהן:

(6) קלמא נומא הואיל
דאימקס נחש דמביז ליתן
נחש בריח עמא הוא קמ"ל
דהוא טבור. ערוך ערך
גא א"י, (7) (מוז לו
רש"י, (8) זיל הני, (9) גי'
רש"י אוריס, (10) (פרשת
שמיי ס"י פד ועי' תוס'
פסחים קטו: ד"ה קפ"א,
(1) (לקמן פט,).

תורה אור השלם

1. וכל השרץ השורץ על
הארץ שרץ הוא לא
א"ל: ויקרא יא מא
2. ושרץ יהיו לכם
מבשרם לא תאכלו ואת
נבלתם תשקצו:
ויקרא יא יא
3. כל הולך על גחון וכל
הולך על ארבע עד כל
מרבא רגלים לכל
השרץ השורץ על הארץ
לא תאכלו פי שרץ
הבו: ויקרא יא מב
4. גאווה אפיקי מגנים
סגור חותם צר:
ויקרא מא ז
5. תחתיו הדודי חרש
ירפד חרוץ עלי טט:
איוב מא כב

לעני רש"י

כוננו"ש [קוננו"ש].
חוקים קטנים.
צידרא"ש
[צידרא"א]. אפנות.
גרביילוי"ש [גרביילוי"ש].
זחל וזכר הסוסים.
איסקרבו"ט. חיפושית.

מוסף רש"י

באביה. באביה, צנודה
מחוצרת, אסורה.
התולעת באביה, דכין
דמהלכת בתוך הקישות
והקישות מחוצרת בקרקע.
שרץ על הארץ קיינה ביה,
אבל התולעת בתולע לאו
שרץ הוא עד דנפיק מיניה
ומהלך על גזי הקרקע
(דע"ל נח).

הדרן עלך אלו טרפות

(א) בכורות מו: טז לעיל
 נה. וע"ש לקמן עב,
 (ג) פירש"י על זה מנחם
 לקמן סט. ד"ה דבר שמיט
 גופה וכו', (ד) [מסת ית.
 זכחיס פכ:], (ה) [גפת ל
 ושם נקמן], (ו) בכורות מו,
 (ז) לקמן עו. ז"ק יא,
 (ח) [לקמן עב:], (ט) [לקמן
 טט:], (י) [ז"צ קול:], (יא)
 [ז"צ קול:], (יב) [וע"ש
 מוס' ז"ק יא. ד"ה כקמ"ן].

תורה אור השלם

1. אָנְגַּיִן קָרַשׁ תְּחִילַּת לֵי
 וּבִשְׂרֵי בִשְׂרֵה טַרְפָּה לֹא
 תֵּאָבְלוּ לְקַבֵּל תְּשַׁלְּכֶן
 אֲחֵיהֶן: שְׁמוֹת כֹּב ל

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שלי"י וכו'
 דרילפא דרינו דוקא
 בבהמה. ע"י משנת פנים
 ממינות מ"א סימן ז:

מוסף רש"י

הוציא את ראשו. הולא
 העובר את ראשו בשעת
 שמיטת אמו, הרי זה
 כילד, ואינו יתר בשמיטת
 מעובר שבמעייה. שמיטת
 הבהמה ולא לא מוחבה,
 מותר באכילה. מותר
 אוחז בו בחליה ומיגר
 בשמיטה טעור עמא,
 ועמא מפסק (לקמן טו:)
 מכל צבהמה תחלו (לעיל
 גה). ושאינה גורמה.
 אלא מן העובר ומנחם
 בכוסה מותר (לקמן טו:).
 כיון שיצא בשר הדין
 למחיצתו. גנלו כשדה
 שאין לו מחייה, הרי
 הוא טעריפה ולא תכלה
 (קדושין נח). מנכסה יומיה
 קא דריש, כשדה שאין בו
 ממינות (מכות י"ג). הבא
 אחר גפלים. שילא ראשו
 של גפלו מן, כגון שהיו
 האומנים, אחד נפל ואחד
 עלו לו חשיו, והולא נפל
 ראשו מן והחזירו ובה חביו
 וקדמו ואלו, זה האחרון
 בכור לנחלה, דרשאן לא
 הפקדו, ואע"פ דראשו
 שהולא דרשאן חטוב ליה
 מעליה, מ"ט דבני נחלה
 כמיז רשית אונן, מי שגב
 אביו דוה עליו אם מת,
 ילא נפל שהולא ראשו
 דראשו דלאו בני קיימא
 הוא ואין לבו דוה הוא
 אצל לענין כהן פטור האי
 ולד אחריו, דכפרת רחס
 מלא מילתא והרי לראשו
 פטר את הרחס (בבבבות
 י"ג). און מן שיצא
 ראשו מן, והחזירו ואלו,
 ראשו חיי בכור לנחלה הוא
 דראשו ילא חטוב שאין
 הלב דוה עליו, ולענין כהן
 פטר רחס הוא, אכל ילא
 ראשו ראשו בני ט' מי
 ואח"כ החזירו ומת, בכור
 לנחלה נמי לא היה זה כהן
 אחריו (ט"ז). שילא. של
 בהמה, שיצתה מקצתה.
 קודם שמיטת הבהמה,
 אסורה באכילה. כולה
 סימון שאין על זה, ה"ג
 סימון ולד צאשה וסימון
 ולד צבהמה, כלומר מפני
 שהשילא סימון ולד בין
 צאשה בין צבהמה, שאין
 שילא גנלו ולד אלא שנימנה,
 וחיטתן שנת בלאוהו מקנת
 שילא קודם שמיטת היה
 רובו של עובר וקרי"ל ילא
 רובו הרי זה כילוד ואינו יתר
 בשמיטת האם (ב"ק י"א). ואע"פ
 דלא נפק אלא פורתא, וליכא
 למימר כל מימיו הולד היה עם,
 שנת בלאוהו מקנת ילא
 ראשו הולד כילוד (לקמן עו:).

בהמה המקשה לילד. צשעת שמיטה: והחזירו. קודם שמיטה:
מותר באכילה. ובגמרא מפרש מאן מותר: הרי זה
כילוד. ומו לא מהניא ליה שמיטת אמו וזריך שמיטה לעצמו אם
 נמנאל חי ואם נמנאל מת הרי הוא כנצלה: **הוסף מעובר צמעייה.**
 והניח החתיכה צמוכה: **מוסר.**
 צשמיטתה כדיליף בגמרא(ט) מכל צבהמה
 תאכלו: **מן העמול ומן הכליות.** של
 צבהמה עמלה: **אסור באכילה.** ואע"פ
 שהניחו צבהמה לא הותר צשמיטתה.
 להכי נקט עמול וכליות משום דמידי
 דלא מיטרפא הוא: **גב' ואבר עצמו**
אסור. באכילה מאחר שילא ממחימתו
 קודם שמיטה ואע"פ שהחזירה קודם
 לכן: **ובשר צדה.** כלומר חוץ למחימתו
 דהיינו לאור שרחם זה הוה ליה מחייה
 להחזירו צשמיטה וכיון שילא הרי הוא
 כטעפה ולא תאכלו. וכל מי שיש לו
 מחייה ילא כגון צבר קדשים שילאו
 נמי מהאי קרא נפקא לן (מכות דף י"ה):
לא אעובר. ואשמעינן דמשום יד לא
 הוי כילוד: **אפי' לא החזירו נמי.**

דעובר נפקא לן לקמן מצבהמה צבהמה
 אותה תאכלו: **וסיפא.** גופה מאי קמ"ל
 דקאמרת רישא תני משום סיפא:
בכור לנחלה. צענין ולד שיהא רשאי
 לחיות ואי לא רשאי לחיות לא מפקע
 את הבא אחריו מליטולו פי שנים דכמיז
 (דברים כ"א) ראשית אוננו מי שלבו דוה
 פטר את הבא אחריו שהרי זה
 כטעף את הרחס: **נפל.** שלא כלו
 דרשיו: **אע"פ שילא ראשו חי.** והחזירו
 וילא אחיו שלכו חרשיו אין ליהת הראשון
 מפקעתו מלהיות בכור לנחלה שאפילו
 נולד הנפל כולו אינו מפקיע את הבא
 אחריו שאין לבו דוה עליו וכל שכן אם
 ילא ראשו מת. והאי דנקט ראשו משום
 בכור לכהן נקט ליה וציליאת ראשו הוי
 לילד ופותר את אחיו מבכור לכהן: **או.**
 הבא אחר בן טעפה אפי' ילא ראשו
 של ראשון מת הוילא ליהת הראשון ליה
 ואין הבא אחריו בכור לכהן אצל הבא
 אחר בן טעפה שילא ראשו חי בכור
 לנחלה נמי לא הוי. אלמא ראש הוילא
 ליה: **וכי סימא אשמעינן צאדם.**
 דציליאת ראשו הוי כילוד והדר אשמעינ'
 צבהמה דלדס מצבהמה לא יליף צבהמה
 לית לא פרוחדור לפני בית הרחס שלה
 וגלוי הוא ומכיון שהרחס יולא ליהתו
 ניכרת אצל אשה אין רחמה בגלוי
 שהיכרים הוו לה כעין פרוחדור ואין

ציליאת הולד ניכרת יפה עד שילא רובו: **הא נמי טעניא.** צבהמה נמי
 תנינא צמתינתין כפיירקין דראש הוי ליהת דקמני שילא שילתה מקצתה
 אסורה באכילה אפילו מה שהיה צפנים צשעת שמיטה לפי שהשילא
 סימון ולד צאשה וסימון ולד צבהמה וחיטינן דלמנא צבהמה מקנת
 דענין ילא הרחס והוי כילוד הלכך כולה אסורה שדענין לא צתת רישא
 אלמנא ראשו נתן דהוי ליהת וסיפא דקמני החזירו לא לאצטרין:
א"א צגלמא החזירו דרישא דוקא. ולמישרי אבר גופיה איכא
 לתרוצי סיפא דמני החזירו משום רישא אלא אי אמרת מותר
 דרישא אעובר קאי אצל אבר אסור דחזרה לא מהני אמאי נקט
 החזירו: **לעולם.** מותר דקמני אעובר ודקשיא לן חזרה מאי אהני
 למקום חתך מהניא דלס לא החזיר זריך להניח ממה צשפנים לנד החיטון
 ולחמתו שמקום החתך הצדלת החיטון והפנימי אסור מפני שהוא עומד
 על שפת הרחס ולא קרינא ציה צבהמה דלאו צמוכה הוא אצל
 החזירו א"צ לחתוך לדי פנים אלא מנמנמס וחותך צמוכה חתך מותר
 דקרינא ציה צבהמה צבהמה ומשום צשר צשדה ליכא דהא לא ילא
 ממחימתו. והא דרב נתמן לקמן [ע"פ: צ] **צחון עמא.** דילפינן צהעור
 והרוטב (לקמן דף קכ"ה): שאבר מן החי מנמנמא כצבר מן הצלה מוכי ימות

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

סח.

בהמה המקשה. כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר. כדדרש
 לקמן דומיא דטרפה דאין לה הימך: **ס"פ מאי קמ"א**
דכיון שיצא ראשו הוילא ליהת תנינא. וא"ת ודילמא לאצטרין לאשמעינן
 אע"פ דהחזירו הוי כילוד דמההיא דכורות לא שמעינן אלא צלא
 החזירו וי"ל דפשיטא ליה דכיון דצלא
 חזרה הוילא ליהת כי החזירו נמי לא
 כלום הוילא ומיחו אי לאו הוילא דכורות
 לא הוילא קשיא ליה אמאי לאצטרין ליה
 למימני החזירו דכיון דלאצטרין לאשמעינ'
 דציליאת ראש הוילא ליהת אשמעינן נמי
 אגב אורחיה דחזרה לאו כלום הוא אצל
 כוליה צצא לית ליה למימני משום האי
 חידוש פורתא וזה נמי אין להקשות
 דהכל לאצטרין לאשמעינן דלפ"י מה
 צשפנים אסור דלרב יהודה אסור קאי
 אעובר והא לא נמי שמעינן מההיא
 דכורות דהא נמי פשיטא דכיון דחשיב
 כילוד ואפי"י מה צשפנים אסור כיון
 שהולד שלם וצנחמך הוילא דמיציעיא ליה
 לקמן כמו שאפרש לקמן צעורת האל:
טעמא דראשו מת הא ראשו חי
כו'. תימנה דהוה ליה
למפרך צשפישות מדקמני ואין בכור
לכהן א"כ מני ילא ראשו הוי כילוד
וי"ל משום דליכא למימני מאי ראשו
רובו כדלתי צפ' יש בכור (צמכות מו:)
דאמר שמואל אין הרחס פותר צנפלים
ופריך ליה מהא דאין בכור לכהן ומשני
מאי ראשו רובו פירוש ילא ראשו וגם
ילא רובו אכ"כ ופריך וימני רובו ומשני
דנקט ראשו למידק הא ראשו חי בכור
לנחלה נמי לא הוה הלכך עיקר פרכיה
מהאי דיוקא והוה מזני למיפרך הכא
ממתני' דלהת דתנן (דף קמ"ג) ילא כררבי
משינא רוב ראשו ואינו רוב ראשו
משתלם פדמתו: אדם מבהמה לא
י"יף דאין פרוחדור צבהמה. ויהאי
פרחדור דהכל לא הוי כי הוילא דיולא
דופן (מה דף קמ"ג): דאמר דמני הוילא
ולד ראשו חוץ לפרחדור הוי כילוד דאי
כפרחדור דהתם איירי הכל מה היה
יכול הפרחדור לעכב הלילה כיון
שהרחס חוזה לו אלא פרוחדור דהתם
הוא צית החיטון ודהכל הוא עובי
היכרים המכסים את הרחס שצין
היכרים כדפ"ה ומש"ה לא חשיב כילוד
ציליאת ראש חוץ לרחס ואין תימנה על
השילוש שוה והפירוש משתנה דכי האי
גוונא אשכחן צפ' דהוילא צמנה (צמכות
דף ק"ג) דאמר רבי (יהושע) עינין פותר
מבכורה דחשיב הטינוף ולד ולא הוי
ההיא טינוף ולד כי האי דפ' המפלת

(מה דף קמ"ג) **דלדס מנכסה יומיה**
קא דריש, כשדה שאין בו
ממינות (מכות י"ג). הבא
אחר גפלים. שילא ראשו
של גפלו מן, כגון שהיו
האומנים, אחד נפל ואחד
עלו לו חשיו, והולא נפל
ראשו מן והחזירו ובה חביו
וקדמו ואלו, זה האחרון
בכור לנחלה, דרשאן לא
הפקדו, ואע"פ דראשו
שהולא דרשאן חטוב ליה
מעליה, מ"ט דבני נחלה
כמיז רשית אונן, מי שגב
אביו דוה עליו אם מת,
ילא נפל שהולא ראשו
דראשו דלאו בני קיימא
הוא ואין לבו דוה הוא
אצל לענין כהן פטור האי
ולד אחריו, דכפרת רחס
מלא מילתא והרי לראשו
פטר את הרחס (בבבבות
י"ג). און מן שיצא
ראשו מן, והחזירו ואלו,
ראשו חיי בכור לנחלה הוא
דראשו ילא חטוב שאין
הלב דוה עליו, ולענין כהן
פטר רחס הוא, אכל ילא
ראשו ראשו בני ט' מי
ואח"כ החזירו ומת, בכור
לנחלה נמי לא היה זה כהן
אחריו (ט"ז). שילא. של
בהמה, שיצתה מקצתה.
קודם שמיטת הבהמה,
אסורה באכילה. כולה
סימון שאין על זה, ה"ג
סימון ולד צאשה וסימון
ולד צבהמה, כלומר מפני
שהשילא סימון ולד בין
צאשה בין צבהמה, שאין
שילא גנלו ולד אלא שנימנה,
וחיטתן שנת בלאוהו מקנת
שילא קודם שמיטת היה
רובו של עובר וקרי"ל ילא
רובו הרי זה כילוד ואינו יתר
בשמיטת האם (ב"ק י"א). ואע"פ
דלא נפק אלא פורתא, וליכא
למימר כל מימיו הולד היה עם,
שנת בלאוהו מקנת ילא
ראשו הולד כילוד (לקמן עו:).

(מה דף קמ"ג) **דלדס מנכסה יומיה**
קא דריש, כשדה שאין בו
ממינות (מכות י"ג). הבא
אחר גפלים. שילא ראשו
של גפלו מן, כגון שהיו
האומנים, אחד נפל ואחד
עלו לו חשיו, והולא נפל
ראשו מן והחזירו ובה חביו
וקדמו ואלו, זה האחרון
בכור לנחלה, דרשאן לא
הפקדו, ואע"פ דראשו
שהולא דרשאן חטוב ליה
מעליה, מ"ט דבני נחלה
כמיז רשית אונן, מי שגב
אביו דוה עליו אם מת,
ילא נפל שהולא ראשו
דראשו דלאו בני קיימא
הוא ואין לבו דוה הוא
אצל לענין כהן פטור האי
ולד אחריו, דכפרת רחס
מלא מילתא והרי לראשו
פטר את הרחס (בבבבות
י"ג). און מן שיצא
ראשו מן, והחזירו ואלו,
ראשו חיי בכור לנחלה הוא
דראשו ילא חטוב שאין
הלב דוה עליו, ולענין כהן
פטר רחס הוא, אכל ילא
ראשו ראשו בני ט' מי
ואח"כ החזירו ומת, בכור
לנחלה נמי לא היה זה כהן
אחריו (ט"ז). שילא. של
בהמה, שיצתה מקצתה.
קודם שמיטת הבהמה,
אסורה באכילה. כולה
סימון שאין על זה, ה"ג
סימון ולד צאשה וסימון
ולד צבהמה, כלומר מפני
שהשילא סימון ולד בין
צאשה בין צבהמה, שאין
שילא גנלו ולד אלא שנימנה,
וחיטתן שנת בלאוהו מקנת
שילא קודם שמיטת היה
רובו של עובר וקרי"ל ילא
רובו הרי זה כילוד ואינו יתר
בשמיטת האם (ב"ק י"א). ואע"פ
דלא נפק אלא פורתא, וליכא
למימר כל מימיו הולד היה עם,
שנת בלאוהו מקנת ילא
ראשו הולד כילוד (לקמן עו:).

בסימון ולד באשה כך סימון ולד כו'. ווא"ת מאי פשוט יותר
צוה מצוה וי"ל משום דמתן צנדה (דף קה). דצאשה הוי
שפיר סימון ולד לכן קאמר דלע"ג דצבהמה לא הוי שפיר סימון
ולד מ"מ צשילא שוה לאשה ט:

ואליבא

בכשר

באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו הרי זה כילוד דהא בבא לא צריכא דתנינא במקום אחר כדאמרינן שליא שיצתה מקצתה אטטול ורישא דוקא
 אלא אי אמרת לאו דרישא דוקא דפרישית הא דתנן מותר באכילה אעובר ותחזיר לאו דוקא ה"ה דאע"ג דלא תחזיר
 באכילה האבר וטעמא דתחזיר דשחיטת אמו מטהרתו אבל לא תחזיר אסור ותחזיר דוקא תנא סיפא הוציא ראשו אע"פ
 שהחזירו